

A barokk Szentháromság-szobor

Régi sírkövek a temető támfalában

Barokk szobrok őrzője a templom

A Reziben szolgálatot teljesítő plébánosoknak sokat köszönhet az észak-zalai település

GYÖRFFY ISTVÁN
zalaihirlap@zalaihirlap.hu

REZI A kétezres évek elején monitorozták, hogy mennyi turista keresi fel a falut. Akkor egy-egy évben tizenkétezerre saccolták a települést és a várat felkeresők számát, ami a járványig tovább növekedett. Rezi a várromon kívül is számos látnivalóval szolgál, közülük tartozik a Szent Lukács templom, s az egyéb szakrális néznivalók, amelyeket a Zalai falvak templomai sorozatunkban ezúttal mutatunk be.

A falut egy 1236-ban keltezett Árpád-kori oklevél a zalai királyi várhoz tartozó helységeként említi, a vár azonban legkorábban 1333-ban fordul elő az írott emlékekben. A falu gótikus templomát a 14. században építették. A pápai tizedjegyzékekben szerepel, hogy plébánosai közül Demeter 1333-ban és 1334-ben, majd István pap 1357-ben teljesítette befizetési kötelezettségét. A törökök először 1555-ben pusztították el a helységet, majd 1573-ban kétszer is lerombolták, de a falu népe újra felépítette a hajléka-

it és adót fizetett a töröknek. A községet csak 1686-ban említik lakatlannak.

Rezi középkori gót templomát is lerombolta a török, melynek maradványain új templomot építettek 1723 és 1746 között. Sajnos a templom 1750-ben leégett, s ezt követően 1756-ban, barokk stílusban Festetics Kristóf segítségével építették újjá. Jó százötven évvel később, 1908-ban a barokk szentélyt lebontották, megnagyobbították és új sekrestyével látták el. A templom védőszentje a négy evangélista egyike, Szent Lukács lett. A gyógyító Szent Lukácstól két terjedelmes szentírási könyv, egy Evangélium és az Apostolok Cselekedetei maradtak fenn az utókor számára. Az eredetileg orvos Lukács találkozhatott a Szűzanyával, hiszen felkereste a Jézus által meggyógyított betegeket is. Neki tulajdonítják a római Santa Maria Maggiore Bazilikában őrzött Mária-képet. Lukács, Szent Pál hittársaként vele volt a vértanúságáig. Ezután Dél-Görögországban püspökké választották, majd valószínűleg Patara városában ő is vértanúságot szenvedett. Testének maradványait 357-ben

vitték Konstantinápolyba. Rezi papjai sok jót tettek a faluval az elmúlt évszázadokban. Közülük Endrődy József, aki 1840-ben halt meg, s a falu temetőjében nyugszik, végrendeletében a „rezi ügyefogyott szegények, árvák, gyámoltalan férfiak, asszonyok és szegény aggleányok sorsának enyhítésére 1000, a rezi szegény iskolás gyermekeknek lábbelivel, könyvvél és más szükségessel való ellátására 500, a rezi mester (tanító) sorsának javítására 500 ezüsförintos alapítványt tett”. Jeruska János pedig, aki

A hegyen lévő Szent Donát kápolna neoromán stílusban épült

1856-ig volt a falu plébánosa, az 1849-es szabadságharc bukása után a plébánián bújatta a harcokban részt vevő Laky Demeter és Sebessy Kálmán premontrei szerzeteseket, akiket fogságra ítélték. Amikor a szerzeteseket elfogták őt is elvitték, de később szabadon engedték, s az 1855. évi kolerajárvány idején gyógyította a betegeket, vigasztalta és bátorított híveit. Ambrus Mihály, aki Reziben 1856-tól 1882-ig volt plébános megtanította a rezi embereket a helyes szőlőművelésre. Elsőként honosította meg a rizling szőlő termesztését a faluban. Érdemei elismerésül Festetics Tasziló herceg a keszthelyi

plébániára és a vele egyesített hahóti apátságra nevezte ki a püspökkel 1882 augusztusában. Komoly érdemei vannak a rezi templomban Havassy Józsefnek, aki 1882-től szolgált a faluban, hiszen 32 000 korona költségen megnagyobbította a templomot és új iskolát építtetett. Említhetjük Takács Antalt is, aki 1931-ben megalakította az olvasókört, 1934-ben megszervezte a tejszövetkezetet, 1936-ban pedig átalakította a Hangya Szövetkezet épületét.

Jelenleg Kiss László vezeti a plébániát, – 1991-től 2000-ig volt helyben plébános, most pedig a hévízi plébániát vezeti, s oldallagosan látja el a rezi-, a karmacsi-, s a zalacsányi plébániák irányítását – aki az elmúlt évek alatt sokat fáradozott a rezi templom megújításáért.

– A kilencvenes években a tető rendbetételével kezdtük a templom felújítását, majd a belseje következett. Megújítottuk a villanyhálózatot, embermagasságig levertük a vakolatot, mert vizes volt, restauráltattuk a főoltárt, majd a két mellékoltárt. Padfűtést alakítottunk ki, átépítettük a liturgikus teret, a sekrestyéből keresztelőkápolna lett, amelyben Keresztelő Szent János szobrát és egy szenteltvíz tartót helyeztünk el, mindkettő Németh János Kossuth-díjas keramikumművész munkája. Dréncsővezéssel megoldottuk a vízelvezést, az elmúlt harminc év alatt vagy háromszor festettünk kívül, s belül – mondja Kiss László, majd tudatja, hogy a templom barokk átépítéskor került ide két szobor,

A rezi Szent Lukács templom

amit restaurálni kellett. A barokk szobrok közül az egyik a Pieta, ennek a keze sérült meg, a másik a Szentháromság-szobor, amely Padányi Bíró Márton püspök idejében került a templomba, s ezt a sümegi templomban áldották meg, mert ekkor még ott volt a püspök székhelye.

– A templomot bárki megnézheti, bejőhet a torony alatt a templom hajójáig, ahol egy védő vasrács van, de ezen keresztül belátható a belső tér. Kitűnő a templom akusztikája, ezért hangversenyeket is szoktunk szervezni – mondja még Kiss László, majd felhívja a figyelmet a Szent Donát kápolnára, amely a szőlőhegyen áll. Már 1785-ben is volt itt kápolna, a mai Szent Donát kápolnát a szőlősgazdák építtették 1866-ban, neoromán stílusban. Az épületet vagy húsz évvel ezelőtt az önkormányzat, s a hegyi gazdák segítségével tatarozták, a naiv festő készítette szekkkókat restauráltatták. A szőlősgazdák összefogásával, s az ő költségükön harangot ön-

tettek és helyeztek el a hegyi kápolna tornyában.

– A templom a falunk éke, benne az ide látogató turisták is gyönyörködhetnek, mert felhívjuk rá a hozzánk látogatók figyelmét. Mint ahogy a mögötte lévő temetőre is, melyben szépen megmunkált, 80-100 éves, homokkőből faragott síremlékek idézik a néhai reziek igényességét, vallásosságát. A legrégebbi köveket beépítették a temető támfalába, hogy megvédjék őket a pusztulástól. A közel háromszáz éves plébániaházból, ahol az 1848-49-es forradalmárokat bűjtették, alakítottuk ki a jelenlegi Laky Demeter turistaházat. Felhívnam a figyelmet a kápolnához vezető hegyi út mentén álló, s a századfordulón készült kőkeresztre is, melyek nagy részét helyi mesterek készítették a határban fellelhető homokkőből. Mindezek természetesen szerepelnek Rezi kulturális kínálatában is – mondja Tafota Istvánné Gabriella, a rezi önkormányzat művelődés szervezője.

A Szent Donát kápolna a szőlőhegyen

A kápolna egy naiv szekkkója